

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovina“ v Celju.

Kako si znajo Nemci pridobiti postojanke?

Ni se še ohladil v grobu bivši višji državni pravdnik v Gradcu, dvorni svetnik Steiner, že so postavili Nemci svoje predstraže okoli tega važnega stolca, da bi se ne vsedel nanj, kdor se poprej ne odkupi pri radikalnih šovinistih z obljubami, da bo delal po njihovem političnem programu.

Da bi vzdignili tem več prah, ter opozorili dunajsko vlado na svoje srčne želje, udarili so po slovenskih poslancih po tatinski navadi: Držite ga, držite ga, — kričali pa med tem upravijo na varno zgrabljeno last.

Kdor pozna naše poslance, ki se v tako „slučajnih“ rečeh navadno šele prebude, ko je zajec že na varnem, vedel je takoj, da nemški listi iz samopridnih namenov lažejo, ko pišejo, da so slovenski poslanci že vrlo na delu za novega višjega državnega pravdnika. Na take „malenkosti“ nas mora stoprav opozoriti razvita nemška agitacija.

Da je služba višjega državnega pravdnika v Gradcu velevažna postojanka, pritrdimo Nemcem tudi mi, samo, da gledamo mi to važnost v drugih barvah in lastnostih, kakor pa Nemci.

Graška „Tagespost“ piše: „Mesto graškega višjega državnega pravdnika je zelo važno. Zasedenje tega mesta je eminentno politično vprašanje.“ To so nazoni radikalnega nemštva, ki išče tudi pri državnem svojem uradniku, ki ima soditi o življenju in smrti, o častnem blagostanju in uničenju in smrti, o častnem blagostanju in uničenju. Naše zahteve so seveda drugačne. Mi ne tirjamo, da bi moral biti višji državni pravdnik naše narodnosti; naj bo isti tudi Nemec, toda Nemec tistega redkega kalibra med današnjimi državnimi uradniki, ki je popolnoma zmožen tudi slovenskega jezika, ki se čuti v prvi vrsti državnega funkcionarja, kateremu je justica boginja z zavezanimi očmi brez razlike na stvar in narodnost. Da pa imamo vso pravico to zahtevati, pokažemo v naslednjem.

Višje državno pravdnništvo ne obsega razen nemškega dela Štajarske le slovenski okrožni sodišči Celje in Maribor, temveč tudi vso Kranjsko in Koroško. Državni pravdniki v teh pokrajinah so podrejeni graškemu nadpravdnikstvu, katero ima le te ne samo nadzorovati, temveč tudi njih ukrepe presojevati, razsodbe potrjevati itd. Kako naj bo višji državni pravdnik objektiv, če ne razume slovenskih aktov, časopisov itd. Kako pa še le naj izreče nepristransko sodbo v političnih zadevah, ako je prisegel na radi-

mestu mora biti vendar mož, ki je popolnoma samostojen. Menimo, da je to pač neznatna zahteva za usposobljenost tako bogato plačanega državnega uradnika, da v področju treh kronovin razume dva deželna jezika. Slovenec ne dobi niti hlapčevske državne službe, če ni vešč obeh deželnih jezikov. Kaj pa tam, kjer je ednakemu uradniku treba popolnega znanja treh deželnih jezikov in še nemščine, kakor n. pr. na Primorskem. Skoraj dve tretjini prebivalstva pod graškim višjim državnim pravdnikstvom pa bo imelo menda vendar pravico zahtevati slovenščine zmožnega činovnika na tem mestu!

Po svoji drzni navadi že Nemci v naprej grozijo z nasiljem, ako se jim ne ugodijo šovinistična želja. Omenjeni graški list piše namreč: „Večji del graškega nadsodišča je nemški (geografična in statistična nemška laž!) in pri sedaj vladajoči napetosti bilo bi zelo nevarno, če se ne bi oziralo na to premoč.“ In prav nič čudno bi ne bilo, če se vlada ustraši tega namigavanja k demonstracijam. Nemci predobro poznajo njeno slabost. Po taktu nemških demonstracij so se že nastavljali in odstavljali najvišji državni uradniki, umikale se garnizije, da, padale celo vlade. To znano vladno slabost uporabivši „pridemonstrirali“ si bodo graški Nemci najbrž „primerne“ moža na višje državno pravdnikstvo.

Še bolj klasična je naslednja grožnja omenjenega lista: „Vlada si pridobi le tedaj vero za svoje vedno povdarjajoče pomirljive namene, če skrbno čuva opravičeno nemško občutljivost ter da računi z dejstvom, da zahtevajo nemške pokrajine uradnike, ki so izšli iz nemškega rodu.“ Ne gledé na debelo laž v tem stavku, da je služba višjega državnega pravdnikstva za nemške pokrajine, obrnimo le te zahteve na Slovence, češ, slovenske pokrajine zahtevajo uradnike, ki so izšli iz slovenskega rodu, — kako bodo začeli upiti „ednakopravni“ Nemci: Uradništvo hočejo potegniti v političen vrtinec i. dr.

Mi pa niti kaj takega ne zahtevamo pri uradnikih, ki imajo delokrog po celi deželi, da, še po sosednjih mešovitih pokrajinah, kakor ima višji državni pravdnik. Toda, ko bi se po omenjenem nemškem principu vsaj oziralo pri naših domačih uradih na Spod. Štajarskem in Kranjskem. Koliko političnih, sodnih, finančnih, davčnih itd. uradov ima v slovenskih pokrajinah predstojnike, ki so izšli iz našega rodu, ki čutijo z nami. Niti pri nastavljanju paznikov in slug se ne ozirajo na to naravno zahtevo.

Iz vse pisave nemških listov v zadevi popolnitve nadpravdnikške službe v Gradcu je jasno, da imajo za to mesto že izbranega svojega kandidata, za katerega in sedaj trdijo, da je de-

aližimajo toliko poguma, da pravočasno razkrinkajo pred vlado nemške spletke. Videli pa bomo tudi, ali bo vlada hotela slušati našo pravično željo, ali pa ji je prav, da se na najvišje sodno mesto zanese radikalna nemška bojevitost proti Slovincem.

Celjske in štajarske novice.

(„Domovina“ konfiscirana.) Zadnje številko „Domovine“ zaplenilo nam je državno pravdnikstvo radi članka: „Celjski župan“. O tem članku opisali smo samo, kaj bi bil Stiger kot celjski župan dolžan v varstvo Slovencev storiti in kaj ni storil, valed česa se je pokazal nezmožnega za tako važno častno mesto. V celem listu ni nič žaljivega, nič hujskajočega, morda pride le samo gotovim oblastim kot nepridiprav, ker bodo Stiger-ja vendar le priporočale na najvišjem mestu v potrjenje. Konfiskaciji bomo ugovarjali, seveda pri celjskih razmerah brezuspešno; a skrbelo se je, da narod zve, kaj vse se v Celju lahko zapečati očem ljudstva.

(Trgovina „Merkur“) začne redno poslovati prihodnji teden. Prostori so dodelani in vse blago je že tudi na mestu. Slavno občinstvo v mestu in okolici opozarjamo, da se bo od 20. t. m. naprej pri „Merkurju“ prodajalo na drobno in na debelo vse v železninako stroko spadajoče blago, katero priporočati nam ni posebej treba, ker se bo gotovo samo s svojo ceno in kakovostjo hvalilo. — Kakor pri vseh naših narodnih podjetjih, tako so tudi pri „Merkurju“ naši nasprotniki storili svojo „dolžnost“ in delali vse mogoče zapreke, a dosegli niso drugega, kakor da so stvar zavlekli. Vsepeh bo pa približno ta, kakor če se voda zajezi: Za čas teče bolj počasi — potem toliko močneje. „Merkur“ bode deloval kot navadna trgovska protokolirana firma. Svoji k svojim!

(Poročil se je) dne 12. t. m. g. dr. Josip Dijak, c. kr. sodni pristav v Šmarju pri Jelšah, z gospico Zorico Štožirjevo iz Zagreba, hčerjo znanega ondotnega prof. Štožirja iz Šmartna v Rožni dolini pri Celju.

(Poskušen samomor.) Umirovljeni sprevednik južne železnice, Blaž Teržan, si je v soboto popoldan prerezal vrat z britvijo. Rana ni bila nevarna in jo je došli zdravnik precej zavezal. Mož je valed starosti oslabele na umu in si v takem stanju zadal poškodbo.

(„Kinematograf“ ali „Martin Smola“.) Burka v treh dejanjih. To igro priredi tukajnje pevsko društvo v nedeljo, dne 20. t. m. kot benefico za njenega člana ter velezaalžnega vodjo gledališčnih predstav gosp. Frana Perdan. Ker je ta igra edna najboljših burk in zasluži tudi

Vstopnice ima v predprodaji tvrdka Dragotin Hribarja.

(Sad nemškega šolanja.) Po naključju nam je prišla v roke prošnja nekega Slovenca na tujem, v kateri prosi brežiško okrajno glavarstvo za oprostitev vojaških vaj. To se nam je zdelo potrebno povedati, ker iz pisma gotovo nobeden Nemec še manj pa Slovenec ne bo zvedel, kaj hoče nemško šolani mladenič. Evo pisma: k u k Pečirhaukman Šaft, Rann Ich gibe inen Her Pečirhaukman Šaft Andword das ih Kann nicht zum Bofigung Komen ban kein Geld Gefajerd in dem zeit Kornigs Ferdind. Ich zum Leben Frau und zwei Kinder. Ich bitte Gechorgsam Maine Bof ibung Ablegen bis Herbst wan meglich iss was wird Kosten schriften und schtempells. Bitte schreibns mi si zurik was wir Kosten ich werd schon Volles Bezollen Bitte Her Pecirhaukman Schaft was meglih is machns wir a das m'ech sorgen dafonn Ares ist Martin Rhun. Brežiška nemška šola naj si obesi to pismo kot prvo štetinjo za njene zasluge v šolsko sobo — v spodbudo mladini.

(Kmetijska zavarovalna zadruga.) Dne 26. aprila t. l. vršil se je na določeni dan v Celju osnovalni shod zavarovalne zadruge. Shod je posetilo mnogobrojno število kmetovalcev in prijateljev kmetijstva iz vseh krajev naše domovine. Gosp. Ivan Kač razloži pomen in koristi zadruge, prečita najvažnejše točke pravil in priporoča navzočim, da delamo vsi skupaj edino, složno, kot eden mož za blagostanje in napredek kmetijskega stanu. Govorili so še gg.: dr. Ivan Dečko in o. kr. notar Baš, ter vč. g. Alfons Svet, prijor v Ptuj. Vsi govorniki so jako laskavo povdarjali namen, da se zavarovalna zadruga ustanovi, in naglašali neprecenljivi pomen in velike koristi iste. Pravila so se v splošnem sprejela, sklenilo se je, da se zavarovalna zadruga ustanovi, volilo se je, kakor že zadnjič naznájeno začasno načelstvo, katero ima nalogo, pravila zadruge dobro pretresti, sposlovati od vlade vknjiženje istih, in delati nato, da se zadruga prej kot slej uresniči in začne delovati. No, imena gospodov v začasnem načelstvu so porok, da se zvrši vse najboljšje, za kmetovalca najkoristnejše. Ko bodo pravila vknjižena, naznájilo se bo po časopisih. Vse rodoljube po širni naši domovini pa prosimo, da ljudstvo poučijo o namenu zadruge, in delajo nato, da se oglasi veliko število udov k tej zavarovalni zadrugi, za pojasnilo naj bode omenjeno, da znaša vstopnina enkrat za vselej 2 K in deleži pa 5 K. Letne prispevke za zavarovalno premijo, pa mora vsak ud plačevati in sicer v starosti pristopa od 14. do 30. leta 1 K, od 30. do 40. leta 2 K, od 40. do 50. leta 3 K, od 50. do 60. leta 4 K in sicer prvokrat pri vpisu, potem vsako leto prosinca meseca. Pristop je vsakomur dovoljen brez razločka na spol, od 14. do 60. leta starosti, ne samo onim, kateri se bavijo s kmetijstvom. Kdor želi k tej zadrugi pristopiti ali kakega pojasniti, naj se obrne na g. Ivan Kač v Žalcu. Vsak zavarovanec dobi v slučaju da onemore za delo in zaslužek, 300 K letne rente ali oskrbovalnine, brez ozira na starost ali premoženje, in uživa to rento, dokler ostane nezmožen za delo. Iz rečenega je razvidno, kolike važnosti je ta zadruga za naše kmečko ljudstvo, in želeli je, da pristopijo vsi k tej zadrugi, kojim je mar, da so preskrbljeni ko zbolijo, ali onemorejo. Saj te rač ni nikdo rad na starost, in edno ali dve krone na leto plača lahko tudi najubožnejši človek.

(Iz Št. Petra v Sav. dolini) se nam britko pritožujejo, da je državna cesta med Št. Petrom in Celjem pod vsako kritiko. Na cesti se posiplje nepresjan šoter med katerim je polno peska in zemlje ter čisto drobnega kamenja, to provzroča v deževnem vremenu silno blata v subem času pa prahu, da je joj. Opozarjamo na to dejstvo merodajne faktorje, da se temu odpomore.

(Iz Soštanja.) Posestnico tukajšne grajščine 61letno Ernestino pl. Friedenlieb so na Dunaju zaprli. Slepčila je ljudi, da hoče v Soštanju napraviti nekake toplice in tako izvabila več sto takov denarja, katerega je zapravila.

(Slomšekova slavnost na Ponkvi) Dne 26. listopada bo letos minulo sto let, kar se je rodil na Slomu v ponkovski župniji velik domoljub, plemenit značaj, izboren škof in veleslaven slovenski pisatelj Anton Martin Slomšek. Stoletnica njegovega rojstva se mora najsijajnejše prslaviti; to je stroga dolžnost vsega naroda. V prireditve velikanske svečanosti v Slomškovem rojstnem kraju, na Ponkvi, se snuje sedaj odbor, ki se bo v juniju na Ponkvi sešel in vse natančno določil; spored se bo koncem junija objavil. Takrat se mora na Ponkvi zbrati na tisoče slovenskega ljudstva iz vseh stanov. Zato opozarjamo slovensko občinstvo, posebno pa slovenska društva, da se naj pripravljajo na to Slomškovu stoletnico, ki se bode vršila dne 5. avgusta t. l. na Ponkvi. Pevska društva in „Sokolci“, slovensko razumnštvo in priprosti lubi narod, združimo v ta namen svoje moči, da bomo Slomškega, diko naših slavnih mož, dostojno počastili.

(Iz Rajhenburga.) Prejšnji teden smo imeli pri nas občinske volitve. Ker je naš trg majhen in ima tudi malo inteligence, malo slovenske, še veliko manj nemške; vendar se je zdravemu razumu in narodnemu čutu volilcev zahvaliti, da so v občinski odbor izvoljeni dobri Slovenci, med katerimi je tudi nekaj vrlo izobraženih in svobodnih mož. Radi tega se je nadejati, da bode občinskim predstojnikom izvoljen izobražen, značajan narodnjak, ki bode vpeljal strogo slovensko uradovanje. — Naša posojilnica dobro napreduje z ozirom na naše težavne denarne razmere. V zvezi je z „Zvezo slovenskih posojilnic v Celju“ in s sosednimi slovenskimi posojilnicami v Krškem. Ta slednja posojilniška zveza je letos zborovala v Sevnici, kamor so bili prispeli tudi trije dalmatinski hrvatski posojilničarji z otoka Paga, od katerih smo izvedeli, da so tudi v Dalmaciji že začeli snovati take zavode.

(Kmetijska zadruga za Radence in okolico) ima 1. redni občni zbor v nedeljo, dne 20. majnika t. l. ob 2. uri popoldne s tem le sporedom: 1. Poročilo načelnštva in nadzorništva. 2. Odobrenje letnega računa. 3. Predavanje gosp. Iv. Kača zlasti o zavarovalnih zadrugah. 4. Slučajnosti. Domačini in sosedje, katerim je mar za napredek tužnega našega kmetijskega stanu, udeležite se tega važnega zborovanja v prav obilnem številu.

(Političen shod pri Velikinedelji) v nedeljo dne 13. t. m. bil je velikansk in jasno pokazal vso sleparijo, ki so jo nasprotniki Slovencev priredili, da bi tako škodovali ugledu slovenskih poslancev. Natančneje poročilo pričakujemo.

(Hum pri Ormožu) Dne 10 t. m. bil je tukaj zelo vroč dan. Toplota je bilo ob 2. uri popoldne 22 stopinj C. Kmalu po 4. uri pride majhen oblak od severne strani v katerem ni slutil nihče nič hudega. Naenkrat se vsiplje gosta drobna toča, grahu podobna, ki je padala kakih pet minut. Škode je nekoliko naredila na Humu, v Loperčicah in Frankoveih na drevju, na solati in trti. S streljanjem bi se bila ta toča pregnala, a pri nas še nimamo take postaje. Bog nas čuvaj vseh nezdod, ker v vinogradih in na sadnem drevju letos posebno lepo kaže.

(Vremenska postaja na Cvenu) beleži v mesecu aprilu t. l.: Povprečna toplota 9,0° C. Najvišja toplota dne 30. ob 2. h. p. m. 20,7° C. Najnižja toplota dne 3. in 4. ob 7. h. a. — 2,0° C. Največ padavin dne 10. 25,5 mm. Vsota padavin 129,9 mm. Število dni s padavinami 11. Število dni s snegom 1. Število dni z meglo 2. Število dni z nevihto 2. Povprečna oblačnost 6,8. Povođenj Mure in Ščavnice 9 in 10.

(Zgubil se je) učenec ljudske šole v Rušah Peter Bečela. Odišel je z doma že meseca septembra t. l. Njegovo bivanje naj se naznani šolskemu vodstvu v Ruše pri Mariboru.

(Načelnikom okrajnega zastopa v Marenbergu) je izvoljen češki odpadnik Langer. Nemci imajo v zastopu 17 glasov, Slovenci pa 14.

(O šoli v Lehnu pri Ribnici) nam prihajajo ostre pritožbe zoper ondotnega nadučitelja in njegovo soprogo, ki nadomestuje drugo učiteljsko moč, odkar se je tej šoli vzel uzorni učitelj g. Breznik. Prejšnji učitelji bili so pravi dobrotniki ljudstva, katere prebivalstvo zaradi dobre vzgoje mladine in delovanja za narodno

probujajo med odraslimi kar prehvaliti ne morejo. Vse to je baje izginilo, tamburaši ne smejo imeti svojih vaj v nedeljah v šoli, zavladal je tujduh, pa tudi z mladino se ne postopa preveč vzgojevalno. Toliko iz raznih pritožb, pričakujemo pa stvarne razložbe.

(Odbor akad.-tehn. društva „Triglav“ v Gradcu) sestavlja se je na prvem občnem zboru v poletnem tečaju 1900, dne 5. maja t. l. sledeče: Predsednik med. Ernest Dereani; podpredsednik med. Pavel Kanc; tajnik jur. Klemens Vobič; blagajnik jur. Vladimir Serbec; knjižničar jur. Ivan Spitzer; gospodar med. Srečko Lebar; odb. namestnik med. Albin Jesih.

(Proces proti razbojniškim roparjem) V Gradcu se je začela obravnava zoper Janeza, Antona in Ignacija Park, doma iz Dobrenja pri Mariboru ter Jožefa Kapun od Zg. sv. Kunigunde in Ferd. Sedlarek od Sv. Treh Kraljev v Slov. gor. Obtoženi so, da so z revolverji streljali v Göttingu ter usmrtili Marka Pichlerja, nevarno ranili Janeza Nikischerja, Karola Ziltscha in Fr. Krepiča. Nadalje so streljali isti dan v Wetzelsdorfu ter ubili Antona Schiho, težko ranili Ant. Marago in Jožefa Lagadina. Smrtno ranili so tudi v Kolbergu Ant. Pirkerja s strelji. Razun tega so izvršili več ropov. Obravnava bo trajala 6 dni.

(Ne v Ameriko!) Iz Amerike nam piše rojak: Vsakomur se svetuje, naj se ne poda na daljno pot v Ameriko, posebno kdor nima nobenih sorodnikov, prijateljev ali znancev tam, katerim bi smel zaupati. Ako se že kdo poda, naj jako trezno pazi na potovanju, posebno oni ki niso nemškega jezika večji so čisto na eden ali drugi način zapeljani, da sami ne vedo kam in kako naprej.

Druge slovenske novice.

(Osebnosti) Gimnazijski učitelj v Kranju, g. Anton Peterlin, je postal definitivno in dobil naslov profesor. — Županom v Šiški pri Ljubljani je izvoljen mesto odstopivšega gospoda Kauschegga gospod Josip Vodnik.

(V kranjskem deželnem zboru) zahteval je poslanec Ivan Hribar, naj se ljudsko štetje vrši po narodnosti in ne po občevalnem jeziku, da se tako izogne veliki krivici, ki se godi Slovincem od strani Lahov in Nemcev.

(„Dramatično društvo“ v Ljubljani.) Dne 8. t. m. so bili na nadaljevalnem občnem zboru izvoljeni v odbor gg.: dr. vitez Bleiweis, profesor Hubad, sodni adjunkt Milčinsky, blag. kontrolor Rozman in dež. tajnik dr. Zbašnik. Gosp. Hubad je izjavil, da sprejme vodstvo gledališča samo za eno leto, ter je obžaloval, da nekateri življi vedno rujejo in hočejo biti vedno zraven na razdiranju, a kadar treba zidati, se poskrijejo. Končno je izjavil g. Hubad, da takoj odstopi, ako bi se napadi in zabavljanja ponovila.

(Kranjska deželna prisilna delavnica v Ljubljani.) Iz poročila deželnega odbora kranjskega je razvidno, da je koncem leta 1898. došlo v prisilnico vseh prisiljenecv 292, od katerih je bilo tujih 226. Mezde njihove so znašale 30709 gld. 52 kr.; če k temu prištejemo dobiček od izdelkov v lastni režiji, potem dobiček od izdelkov, ki so se prodali, in druga izkupila za poделano in prodano blago v znesku 2563 gld. 24½ kr., pokaže se nam fabriškega dohodka 33.272 gld. 76½ kr. Zaloge so imele sledečo vrednost: zaloge meterijalij in izdelkov 5234 gld. 49½ kr., zaloge čevljarskega blaga 516 gld. 16 kr., drugih stvari za čevlje 149 gld. 60½ kr., lesa za mizarstvo 471 gld. 47 kr. Zastankov je bilo: za izdelke in predplačila 693 gld. 91 kr., na mezdah 2171 gld. 53 kr., za usnje in druge stvari pri čevljarstvu 744 gld., za mizaraki material 336 gld. 69 kr., računski in druga povračila 61 gld. 56 kr. Nadzastužek prisiljenecv je znašal 5446 gld. 92 kr., torej prihaja povprečno po režijskih dneh 937 kr., po delavnikih 727 kr. za vsakega prisiljenca na dan.

(Klub slovenskih biciklistov „Ljubljana“) priredi narodno dirko v nedeljo, dne 20. maja 1900 na slovenskem dirkališču v Ljubljani. Začetek točno ob 3. uri popoldne.

(Izpit usposobljenosti) za meščanske šole z nemškim učnim jezikom sta napravila gld. Božena Serbec, učiteljica francoščine na višji dekliški šoli v Ljubljani, in sicer z odliko in

g. Matej Peče, strokovni učitelj v Kočevju. — Razen tega so napravili usposobljenostne izpite za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom začasne učiteljice: Roza Coriary, Ana Gerstenmayer, Marija Hiti, Leopoldina Kališ v Gornjem gradu, Ana Steska; nadalje začasni učitelji Emil Adamič, Matej Jenko, Anton Kuhar, in Jožef Zupancič. Za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom sta napravila izpit: g. učitelj Janez Schmeidek in učiteljica Adela Rizzi.

(Za lesne obrtnike), posebno za mizarje in one, ki se pečajo z umetnim obrtom, je začelo izdajati ravnateljstvo o. kr. avstrijskega muzeja vzorce, skice in detajle za hišno opravo po sedaj zelo priljubljenem angleškem ukusu. Takih vzorcev je dobila precejšnje število tudi ljubljanska strokovna šola za lesno industrijo. Kdor se za stvar zanima naj se obrne na g. Ivana Šubica, ravnatelja o. kr. strokovne šole v Ljubljani. Opozorjamo na to posebno spodnještajarske slovenske obrtnike.

(Ubil se je.) G. Julija Starčič, znanega narodnega tovarnarja v Mengšu, je zadela bridka izguba. Njegovemu sinu se je omračil v najlepši moški dobi duh in je v nesrečnem trenutku skočil v Kahiru v Egiptu, kjer je zadnji čas bival, s četrtega nadstropja na ulični tlak, kjer je obležal mrtev.

(Na Viču pri Ljubljani) razsaja zadnji čas med otroci škrlatica jako budo. V kratkem jih je umrlo 9. V tem tednu so bili eden dan trije mrličji.

(Hranilnica v Kranju) imela je tekom preteklega leta 1899. vseh denarnih prejemkov 1.634.920 K 9 h, vseh izdatkov pa 1.628.233 K 36 h, tedaj skupnega denarnega prometa 3.263.153 K 45 h. Čisti dobiček pri upravnem imetju 4.503 K 56 h. Ako prištejemo k temu dobičku še čisti dobiček iz poslovanja splošne rezervne zaklade 546 K 33 h in čisti dobiček iz poslovanja posebne rezervne zaklade 16 K 88 h iznašal bi skupni čisti dobiček 5.066 K 77 h. Do biček pri upravnem imetju v znesku 4503 K 56 h izroči se splošni rezervni zakladi, ki se vsled tega povzraha na 24.779 K 74 h, to je 123% vseh vlog.

(Šolo so zaprli) v Hinjah v novomeškem okraju zaradi ošpic med mladino.

(V Postojno) so prišli dne 11. t. m. rumunski kralj in kraljica ter veliki knez in velika kneginja Luksenburška. Ogledat so si prišli slovečo jamo.

(Državna podpora) Za napravo vodnjaka v občini Studenec v postojnskem okraju je poljedelsko ministerstvo dovolilo 1400 kron podpore. Deželni odbor je obljubil 700 kron.

(Stekel pes) je ugriznil v Jankovičih v črnomeljsem okraju neko ženo in otroka.

(Strela je ubila) dne 4. t. m. v Kozani na Goriškem 24letnega hlapca R. Poberščka. Ostale osebe v hiši so bile le omamljene.

(Veliko posestvo prodano.) V Zilski Bistrici na Koroškem so prodali na javni dražbi posestvo Mattonija, katero je bilo cenjeno še pred dvema letoma na 150.000 gl. Posestvo je kupila ljubljanska tvrdka Vidic in tov. za 71.000 gl.

(Osebnost) G. Emil Kavčič je imenovan asistentom pri goriškem dež. odboru.

(Brata ustrelil.) V Bajti v Kanalski Idriji se je igral 12letni deček z nabitvo puško ter pri tem ustrelil svojega 6letnega brata.

(V Sarajevu) vrše se dne 2., 3. in 4. junija t. l. velikanske narodne slavnosti. Pevsko društvo „Trebevič“ blagoslovilo bode krasno zastavo, katero so mu podarile zagrebške gospe in ob tej priliki priredile več krasnih veselice, katerih se udeležijo gostje iz Slovenske, Hrvatske in Dalmacije.

Dopisi.

Pilštanj. Katoliško politično društvo za kozjanski okraj imelo je dne 29. aprila t. l. v prostorih g. Fr. Gučka zborovanje, na katero je bil povabljen tudi g. poslanec Žičkar. Udeležba je bila ogromna; zbralo se je do 500 mož iz vseh krajev ter je bilo blizu 20 občin zastopanih po svojih županih. Ob 3. uri popoldan otvori g. predsednik zborovanje, pozdravi zbrane v presrečnih besedah, izraža veselje nad tem, da veje med prebivalstvom celega okraja tako zanimanje za

sveto narodno stvar ter izroči besedo g. poslancu s prošnjo, naj bi isti govoril o svojem delovanju kot deželni in državni poslanec ter se še posebej izjavil glede izstopa slovenskih poslancev iz deželnega zbora.

S prepričevalnimi besedami govori na to gospod poslanec o krivicah, koje nam prizadevajo dan na dan v Gradcu. Med drugimi omenja, da se za nas ne stori popolnoma nič, ampak nasprotno se denar, ki ga plačujemo, rabi kot orožje proti nam. Deželni odbor in zbor smatra Spodnji Štajar kot svojo posest. Pošiljajo nam nemške dopise, napisi na železnica so samo nemški, nastavljajo se pri nas uradniki, ki niso zmogni slovenskega jezika. Slovenci nimamo nobene meščanske in srednje šole, med tem ko jih imajo Nemci v obilici. Na vinorejski šoli v Mariboru, ki je edina na Spodnjem Štajarskem in ki je odmenjena slovenskim mladeničem, je pouk edino le v blaženi nemščini. Pri uravnavi učiteljskih plač se je na slovensko učiteljstvo jako malo oziralo in posebej še na kozjanski okraj. Reke se regulirajo le na Zgornje- in Srednje Štajarskem, a na to niti ne mislijo, kako nujno potrebno je uravnati Sotlo in Pesnico, ki delate vsako leto toliko škode. Končno omenja, kako prezirljivo se je ravnalo v deželnem zboru s slovenskimi poslanci. Razvidno je tedaj, da so imeli povoda dovolj, pokazati Gradcu hrbet.

Gospod predsednik se govorniku zahvali za njega požrtvovalnost ter v svojem nadaljnjem govoru polaga zborovalcem na srce, kako naj sami spoštujejo svoj materni jezik, ter da je dolžnost vsakega, pripomoči mu do večje veljave. Spodbuja župane, naj poslušajo z vsemi uradi izključno slovensko, ker le tem potom se bodo učili naši nasprotniki spoštovati in upoštevati naš sedaj zatirani jezik.

Sprejete so bile z velikim navdušenjem sledeče resolucije:

1. Katoliško politično društvo za kozjanski okraj popolnoma odobrava izstop slovenskih poslancev iz deželnega zbora štajarskega, ker isti v Gradcu niso doživeli drugega, nego preziranje, ter izjavlja, da bi bilo nadaljno sodelovanje ne-le brezuspešno, ampak tudi proti ponosu naroda slovenskega.

2. Katoliško politično društvo za kozjanski okraj prosi slovenske deželne poslance, naj bi isti sedaj nastopili kot voditelji slovenskega prebivalstva v boju za samostanost Spod. Štajarja, za razdelitev deželnega šolskega sveta, za ustanovitev nadsodišča in vseučilišča v Ljubljani ter za razdelitev kmetijske družbe. Naj tedaj uvažujejo klic: „Proč od Gradca!“

3. Katoliško politično društvo za kozjanski okraj ostro obsoja postopanje vlade, da nastavlja po slovenskih pokrajinah slovensčine nevesče in slovenskemu ljudstvu sovražne uradnike, med tem, ko se na slovenske, mnogokrat bolje kvalificirane prosilce ne ozira ter jih celo pošilja v nemške kraje.

4. Katoliško politično društvo za kozjanski okraj odločno obsoja gonjo štajarskih Nemcev proti imenovanju posebnega šolskega nadzornika za Spodni Štajar, ter pozivlja vlado, da se pač ista ne ustraši krika ter takoj imenuje slovenskega deželnega nadzornika.

5. Katoliško politično društvo za kozjanski okraj izraža ogorčenje nad tem, da se je povodom regulacije učiteljskih plač pri razvrstitvi ljudskih šol v plačilne razrede, postopalo skrajno krivično ter se tako malo oziralo na naše slovensko učiteljstvo. Posebno velja to tudi o kozjanskem okraju, kjer so draginjske razmere take kot drugod, če ne neugodnejše vsled velike oddaljenosti od železnice, in kjer so se v kljub temu v drugi plačilni razred pomaknile samo tri šole, v prvi razred pa nobena.

Došli so ta dan trije brzojavci, in sicer dva iz Maribora, eden pa iz Jarenine, kjer je isti dan zborovalo tamošnje politično društvo. Zadnji je bil sprejet s posebnim navdušenjem.

Na novo je pristopilo kakih 100 udov, tako da šteje društvo sedaj okoli 350 članov.

Ob sklepu se g. načelnik zahvaljuje zborovalcem na tako obilni udeležbi ter jih navdušuje k vztrajnemu in složnemu delu, zakaj „Le v slogi je moč“. Naj bi se tedaj nikdo ne ustrašil žrtev, ker le tako pokažemo nasprotnikom, da

v resnici ljubimo materni jezik ter milo slovensko domovino, za koji svetinji, bi morali biti pripravljeni storiti vse!

Politični pregled.

(Shod slovenskih časnikarjev) se bo vršil v Dubrovniku sredi meseca septembra t. l.

(Državni zbor.) Politični položaj se dosedaj še ni zjasnil. Mladočehi so odločeni tirati obstrukcijo naprej. Druge desničarske stranke jim po mogočnosti odgovarjajo in skušajo posredovati, tako, da je upanje, da Mladočehi proti primernim koncesijam in poravnanju vsaj nekaterih krivic, odnehajo od obstrukcije. Potem bo zopet trden železni desničarski obroč v strah vsem levičarskim Nemcem. Ker imajo desničarji v jezikovnem odseku in v polni zbornici gotovo večino, bodo posredovalci lahko dali Čehom polno garancijo, da se jim v zmislu enakopravnosti ustreže. Seveda je mnogo tudi od vlade odvisno, ki sedaj po svoji navadi še vedno čina. Ministerski predsednik se je baje ugodno izrekel o desničarskem posredovanju in o čeških zahtevah, vsled česar si je nakopal vse levičarje, ki so mu še pred par dnevi slavo peli, kot najhujše sovražnike, tako, da mu ne preostane sedaj drugzega, kakor okleniti se desničarske večine, ker mora sicer pasti s celim ministerstvom.

(Češki minister Režek) hoče odstopiti iz dveh vzrokov. V prvi vrsti mu ne prija vladna predloga glede ureditve uradnega jezika na Moravskem, kjer je justični minister, znani Spens-Boden, hotel vse Nemcem v prilog urediti in so se mu pridružili tudi drugi ministri. Na drugi strani pa zahtevajo njegov odstop tudi Mladočehi iz istega vzroka, češ, da Čeh ne sme biti član vlade, ki si upa zbornici predložiti tak jezikovni načrt. Obžalovati bi bil ta korak, ker se vladna predloga še lahko spremeni po želji desnice v zmislu čeških zahtev in potem bi bil najbrže minister Režek edini in najboljši posredovalec med vlado in desnico. V tej zadevi je bil tudi minister Režek že pri cesarju v avdienci, kjer mu je razložil težko svoje stališče. Gre se sedaj samo še za to, ali sprejme cesar njegovo demisijo ali ne. Govori se, da bi cesar z odločbo čakal do prihodnje sobote, ko se zopet snide državni zbor, ker je mnogo upanja, da se do takas vreme zjasni.

(Avstrijska delegacija) imela je dne 12. t. m. prvo svojo sejo v Budapešti. Predsednikom je izvoljen Jaworski, namestnikom pa Chlumecky. Skupni državni proračun, ki se je 13. t. m. predložil delegaciji, izkazuje potrebščine 377.000.000 kron, za 19.000.000 kron več kakor lanski. Samo vojno ministerstvo zahteva za 15.000.000 K več ko lani, vrh tega pa se zahteva še 4.000.000 K za mornarico.

(Nemci in njih zahteve v manjšini) Praški Nemci zahtevajo od praškega mestnega zastopa dvojezično uradovanje, dvojezične ulične napise in popolno enakopravnost nemškega jezika s češkim — torej približno isto kar ljubljanski Nemci že zdavnaj imajo, česar pa mi Slovenci v Celju, Mariboru, Ptuj in drugih mestih, kjer imajo Nemci krmilo v rokah ne moremo doseči, čeprav so te zahteve same po sebi umevne, kakor to trdijo praški Nemci. Kakor privoščimo vsakemu svoje, tako vendar želimo, da pritisne praški mestni zastop svoje Nemce na isto stopinjo neenakopravnosti, na kateri smo spodnještajarski Slovenci v ponemčenih mestih.

(Mohamedanci v Bosni) so s sedanjo vlado zelo nezadovoljni. Odposlali so deputacijo v Budapešto, katera naj potuži Mladočehom o razmerah bosanskih, da isti potem pri delegacijah pojasne neprijetne ondotne odnošaje.

(Za Črnogoro) je Rusija dosedanje podporo letnih 70.000 rubljev, ki jih ji je plačevala, zvišala na letnih 350.000 rubljev, da bo mogla Črnogora imeti štiri bataljone stalne armade.

(Srbaki kralj Aleksander) potuje meseca julija v Karlovec in se boče zadrževal nekaj dni na Dunaju. Meseca avgusta pa potuje k razstavi v Pariz, koder se snide s svojo materjo Natalijo, katere od leta 1897 ni videl.

(V Bolgariji) zelo vre proti vladi radi novega davka (desetine). Kmetje se puntajo, vojaštvo pa odreja pokorščino; bržkone pride zopet do kake prekucije.

(V Belgiji) sta razpuščeni obe zbornici ter razpisane nove volitve.

(Španija) je v zadnjem času postala torišče velikih političnih in socialnih nemirov. Bada ljudstva, katero so povzročili visoki davki in slabo državno gospodarstvo, je duhove razburila in priprósto ljudstvo podivjala. Politični nasprotniki sedanjega ministerstva zvrčajo vso krivdo na ministerskega predsednika Silvelo, kateri je ravno v najnesrečnejšem času po špansko-ameriški vojni prevzel vodstvo državnih poslov in financ. — Največji nemiri so bili doslej v Barceloni, Sevili in Valenci, kjer je prišlo do krvavih pobojev med orožniki in ljudstvom. Ustajniki so iz revolverjev streljali na orožnike in vojsake ter jih obmetavali s kamenjem in drugimi stvarmi. V Barceloni se najbrž izreče obsedno stanje.

(Vojna v Afriki.) Vojna sreča Burov se je morala umakniti veliki premoči Angležev, vendar ne obupajo ter se le počasi umikajo. Dne 7. t. m. prišli so brigado Huttona ter ga krepko našeš. kali, da je moral urno bežati proti Virginiji, kjer čaka na glavno armado. Dne 9. t. m. je glavna armada prekoračila reko Zand. Buri so se na videz umaknili, a hipoma zgrabili generala Hamiltona in Broadwoodta ter nju armado tako obsipavali s krogli, da je poveljnik Roberts moral poslati še eno brigado na pomoč. Buri umaknili so se do Boschrande, ki leži le malo oddaljen od Kroonstadta. Vidi se, da ni resnična angleška vest, da bi se bili vsi Buri umaknili proti severu. Roberts se hoče polastiti Bethlehema, da bi imel železniško zvezo do Ladismythu in od tod do Winburga in obrežja morja. Dne 12. t. m. se poroča iz Kimberleya, da so prvi angleški oddelki že prekoračili transvaalsko mejo. Poroča se tudi, da je Mafeking že osvobojen.

Razne stvari.

(Lastnega otroka sežgala) sta, kakor se domneva, zakonska Ott na Dunaju. Otrok, Jožef Mosz, je bil nezakonski in do zadnjega časa v rejli pri sorodnikih na Češkem. Došlega k rodnim staršem so ga leti nazvali „češkega psa“ in ga kot takega tudi obdelovali, dokler ni mali mučenik umrl. Iz strahu pred zasluženim kaznijo sta nečloveška oče in mati otroka na drobno razrezala in sežgala ali, kakor pravita sama, v Donavo vrgla. To je že četrti slični slučaj na Dunaju v zadnjem letu.

(Is severne Ogrske) zlasti iz Košic in iz Eperieša, se poroča, da je tam povsod zapadel sneg in zavladal velik mráz.

(Vezuv bljuje) Pretečeni teden je začela gora Vezuv z nenavadno silo bruhati žarečo lavo. Prebivalstvo v bližini je bilo v velikem strahu.

(Velikanska razstrelba.) Dinamična tovarna blizu Antverpna je zletela v zrak. Vsa poslopja v bližini so popolnoma zginila s površja. Koliko ljudskih žrtev je eksplozija zahtevala, še dosedaj ni dognano.

Loterijske številke.

Gradec 12. maja 1900: 59, 23, 5, 19, 44.
Dunaj „ „ 11, 90, 56, 66, 10.

(201) 1

Proda se

v prijaznem, obilnem kraju posestvo z trgovino z mešanim blagom, združeno s pošto in trafiko. Trgovina leži blizu farne cerkve. Več pov. upravništvo „Domovine“ v Celju.

Vabilo.

„Posojilnica za slovenjegraški okraj v Št. Ilju pod Turjakom“

registrovana zadruga z neomejeno zavezo (raiffeisenovka) ima svoj

občni zbor

v nedeljo, dne 20. majnika, ob 3. uri popoldne v gostilniških prostorih g. Splihala p. d. Breganta v Št. Ilju.

(202) 1

DNEVNI RED:

1. Sprejemanje novih udov ter vplačevanje pristopnine in deležev.
2. Začetek posojilničnega delovanja.
Zavedne domoljube slovenjegraškega okraja vabimo vljudo k obilni udeležbi.

Načelstvo.

COMPAGNIE GÉNÉRALE TRANSATLANTIQUE

proga francoska z brzimi poštnimi parobrodi via Inmost-Basel-Paris-Havre-New-York. — Vožna cena v III. razredu iz Basela v New-York 84 gld. (štirinoseindeset goldinarjev) s prosto hrano in stanovanjem od Basela. Vsak četrtek se mora javiti v Baselu v Švici, vsako soboto pa se odpotuje v jutro preko Havre v Ameriko.

Ta črta je najbolj pripravna za Slovence (Kranjce, Stajerce, Hrvate); na parnikih najboljše hrana in postrežba; potniki III. razreda dobé 2 krat na dan vino prosto.

Rommel & Comp. Basel, (Švica).
V Ameriki smo v zvezi z listom „Glas Naroda“ (Franc Sakser) 109 Greenwich-Street New-York. (198) 10-1

Travniki v najem.

Janez Žimnjak v Celju razgláša, da dája v najem ta teden od dne 16. maja naprej po nizki ceni, vse svoje travnike.

Dalje ima prostorna skladišča (magacine), kleti in zemljišča, katera prodá ali dá v najem. Kdor želi kaj kupiti ali vzeti v najem, obrne naj se naravnost nanj. (203) 3-1

(200) 2-1 3 sobe z opravo

so posamezno za oddati. — Več pove Fran Ed. Vošnjak, Celje, Graška ulica šte. 19.

Težke konje

za vleči, ki so zdravi in ne prestari ter

● tudi nekaj težkih voz (Pariser) ●
kupi takoj

(196) 2

Peter Majdič

v Celju.

Podjeten trgovec

išče v najem, v večjem kraju trgovino z manufakturnim in špecerijskim blagom.

Blagohotne ponudbe naj se pošiljajo pod šifro „Trgovec 34“ na upravništvo tega lista. (180) 6-4

„Der Süden“

Organ für die politischen, culturellen und wirtschaftlichen Interessen der Kroaten und Slovenen.

Edini v nemškem jeziku na Dunaju izhajajoči tednik za hrvaške in slovenske koristi. Celoletna naročnina 8 kron, polletna 4 krone. Uredništvo in upravništvo: Dunaj, I. Plankengasse 4. (187) 4-3

VRTNAR

ki je razumen pri ženjenjavi in zna tudi ravnati s cvetličjem sprejme se takoj.

Mizarji

ki razumejo delo v umetnem mlinu, dobe dober zaslužek. Vprašati je pri

Peter Majdič-u v Celju.

Prostori za prodajalno

blizu romarske cerkve v Petrovčah so s 1. junijem oddati.

Več pove občinski urad v Petrovčah, Štajarsko.

Vožne karte in tovarni listi v

AMERIKO.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo. Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV, Wienergürtel 20 ali pa Julij Popper, Bahnstr. 8, Innsbruck.

Najnižje cene!

Najboljše blago!

Najlepša in najprimernejša

birmska darila

kakor na primer

zlate, srebrne, tula-, jeklene in nikelnaste žepne ure, zlate in srebrne verižice, uhane, zapestnice, prstane, srčke, verižice za okolo vratu ter druge priveske itd.

priporoča

Rafael Salmič

urar in prodajalec zlatnine in srebrnine v Celju, „Narodni dom“.

Istotam velika zaloga stenskih ur, budilk in ur z nihalom, kakor tudi vseh specijalit.

Velika izber optičnih predmetov kakor: očal, daljnogledov, večal, barometrov, toplo- metrov, gostomerov itd. itd.

Vsa popravila se izvršujejo dobro in ceno.

Postrežba točna in kulantna.